

дження електронного подання. Хоча, безперечно, є і негативні моменти, але їх значно менше. Якщо робити подання вчасно й дотримуватися стандартів, то проблем можна уникнути.

Кожна країна має свої особливості подання електронної звітності, які було наведено вище. Не можна сказати, що всі країни дуже відрізняються одна від одної, такі країни, як Люксембург, Німеччина, Ірландія швидше розвиваються, а інші трохи меншими темпами. Але всі країни світу поступово переходять на подання електронної звітності.

Список використаних джерел: 1. Очеретько Л. М., Козицький А. С. Проблеми впровадження електронної звітності підприємств. *Економічний простір*. 2010. № 38. С. 126-132. 2. Петров О. С., Самоздра М. М. Надання звітності в органи податкової служби. *Вісник Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля*. 2008. № 8(126). С. 162-165. 3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996–XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>. 4. Пашенко Ю. Г. Електронна звітність податківців. *Інтернет газета «Іgris»*. URL: <http://www.igris.com.ua>. 5. Корягін М. В., Куцик П. О. Проблеми та перспективи розвитку бухгалтерської звітності: [монографія]. Львів: ЛКА, 2016. 276 с. 6. Державна фіскальна служба України. URL: <http://sfs.gov.ua>.

УДК 657.421.1(73)

Д. О. Норець, здобувачка вищої освіти

Науковий керівник: **Т. А. Гоголь**, д-р екон. наук, професор, професор кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

ОБЛІК ЗАПАСІВ У США ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ

Ключові слова: бухгалтерський облік США, GAAP, запаси, собівартість, ринкова вартість, методи вибуття запасів.

У багатьох країнах бухгалтерський облік має свої особливості. Зокрема це стосується обліку США, оскільки його організація здійснюється на основі GAAP (Generally Accepted Accounting Principles). Дослідженням цього питання вже займалися О. В. Маркус [1], В. О. Груй [1], Т. В. Сьомкіна, О. В. Крещенко, однак це питання все ще залишається актуальним.

Запаси є невід'ємною частиною господарської діяльності компаній, що має вплив на фінансовий стан компаній та на прийняття рішень для компаній та організацій, які прагнуть стати партнерами або інвесторами для суб'єктів господарювання США. Оскільки облік запасів у США має специфічні особливості, які впливають на показники фінансової звітності, тому є необхідним і важливим їх враховувати у процесі оцінки фінансового стану і результатів діяльності американських компаній.

В американському обліку виділяють такі категорії класифікації запасів: сировина, незавершене виробництво, готова продукція та товари [2]. Якщо порівняти класифікацію запасів у США та Україні, то слід зазначити, що в Україні вона є більш розширеною, крім вищезазначених категорій, виділяються: малоцінні та швидкозношувані предмети, брак у виробництві та напівфабрикати.

Оцінка запасів у США здійснюється за найменшою з двох величин: собівартістю або ринковою вартістю. Переважно запаси обліковуються за собівартістю, оскільки в більшості випадків вона є меншою, ніж ринкова вартість [3]. Однак у випадках, коли ринкова вартість запасів істотно зменшилася та стала меншою, ніж собівартість, наприклад, у результаті псування або застарівання запасів, величиною їх оцінки є ринкова вартість.

В американському обліку застосовують такі методи оцінки вибуття запасів:

- перше надходження – перший видаток (FIFO);
- останнє надходження – перший видаток (LIFO);
- середньої собівартості (середньозваженої собівартості);
- стандартної собівартості (нормативних затрат);
- ціни продажу;
- собівартості кожної одиниці [1; 4].

Проаналізувавши використання цих методів, можна зазначити, що найбільш поширеними в США є методи FIFO, середньозваженої собівартості та LIFO.

Більшість країн світу не використовують метод LIFO, оскільки він заборонений Міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ). Це є причиною того, що велика кількість американських компаній, які здійснюють оцінку вибуття запасів методом LIFO для складання фінансової звітності, змушені переходити на метод FIFO (або інші методи) для своїх закордонних операцій [5]. За методом LIFO передбачається, що першими вибувають запаси, які надійшли останніми. Для більшості компаній він не відображає реальну собівартість запасів, оскільки компанії не залишатимуть свої старі запаси на складі, використовуючи ті, які були придбані останніми [6]. Особливо це стосується тих запасів, які швидко псуються, наприклад, харчових продуктів. Метод LIFO призводить до збільшення собівартості використаних або реалізованих запасів, що спричиняє зменшення фінансового результату та прибутку, у результаті чого зменшується сума податку на прибуток.

За методом середньозваженої собівартості собівартість використаних або реалізованих запасів визначається множенням середньозваженої собівартості одиниці запасів на кількість запасів, які були використані або реалізовані. Середньозважена собівартість одиниці запасів визначається за формулою, яка є ідентичною і для України. Собівартість вибулих запасів за цим методом буде більшою ніж за методом FIFO, але меншою ніж за методом LIFO. Отже, метод вибуття запасів впливає, відповідно, на суму прибутку звітного періоду та податку на прибуток, який буде більшим, ніж за методом LIFO, але меншим, ніж при використанні методу FIFO.

За методом FIFO першими вибувають ті запаси, які було отримано першими. За цим методом визначена собівартість запасів є більш реалістичною, оскільки більшість підприємств спочатку використовують та постачають старі запаси, щоб уникнути знецінення вартості або псування [5]. Перевагою методу FIFO є те, що балансова вартість запасів, ймовірно, наближається до поточної ринкової вартості [7]. Порівнявши метод FIFO з двома іншими методами, треба зазначити, що за цим методом здебільшого собівартість використаних або реалізованих запасів буде найменшою, у результаті чого прибуток є найбільшим, і, відповідно, податок на прибуток також є найбільшим.

Однак якщо існує висока ймовірність зниження вартості запасів, то підприємству більш вигідно застосовувати метод FIFO, ніж LIFO [5]. Так як в цьому випадку саме за методом FIFO буде більша собівартість використаних або реалізованих запасів, а отже, меншим буде прибуток і податок на прибуток.

У Західній Європі широко використовуються методи FIFO та середньозваженої собівартості. Тому, вважаємо, що використання одного з цих методів допоможе краще знайти спільну мову з іноземними партнерами та інвесторами.

Щодо інших методів оцінки вибуття запасів, то вони використовуються значно рідше і мають певні особливості щодо застосування. Метод собівартості кожної одиниці доцільно використовувати, коли підприємство має невелику кількість запасів, або, якщо ці запаси дорого коштують, наприклад, вироби із дорогоцінних металів. Метод ціни продажу може використовуватися лише на підприємствах торгівлі, за умови приблизно однакової торгівельної націнки, а метод нормативних затрат – на виробничих підприємствах.

Дослідивши це питання, можна зробити висновок, що облік запасів у США має свої особливості. У США оцінка запасів може здійснюватися за ринковою вартістю запасів, а не чистою вартістю реалізації. Проаналізувавши методи оцінки вибуття запасів, було визначено, що підприємства США мають право використовувати метод LIFO, який заборонений у більшості країн світу, зокрема й в Україні.

Список використаних джерел: 1. Маркус О. В., Груй В. О. Порівняльний аналіз оцінки матеріально-виробничих запасів у США та Україні. *Приазовський економічний вісник* : електронний науковий журнал. 2018. № 3(8). С. 169–173. 2. Inventory types. Reference for Business. URL: <https://www.referenceforbusiness.com/management/Int-Loc/Inventory-Types.html#:~:text=Generally%2C%20inventory%20types%20can%20be,finished%20goods%2C%20and%20MRO%20goods>. 3. Reporting Inventory at the Lower-of-Cost-or-Market. URL: https://saylordotorg.github.io/text_financial-accounting/s11-04-reporting-inventory-at-the-low.html. 4. Shivam N. Inventory: Meaning, Classification and

Need. URL: <https://www.economicdiscussion.net/inventory/inventory-meaning-classification-and-need/219825>. Inventory Valuation Methods (FIFO & LIFO). April 8, 2020. URL: <https://www.orderhive.com/inventory-valuation-methods-fifo-lifo>. 6. Tardi Carla. Inventory Valuation – LIFO vs. FIFO. Investopedia. April 5, 2020. URL: <https://www.investopedia.com/articles/02/060502.asp>. 7. Effects of Choosing Different Inventory Methods. Financial Accounting. URL: <https://courses.lumenlearning.com/suny-finaccounting/chapter/effects-of-inventory-method-on-the-financial-statement>.

УДК 657:334.012.64

А. Ю. Предко, здобувач вищої освіти

Науковий керівник: **О. Ю. Акименко**, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ СУБ'ЄКТАМИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

***Ключові слова:** організація бухгалтерського обліку, суб'єкти малого підприємництва, користувачі інформації, методологія обліку, система оподаткування, форма бухгалтерського обліку, форма організації, план рахунків, облікова політика.*

Активне ділове середовище сприяло зародженню та розвитку малого бізнесу. Якість інформації, отримана для прийняття важливих управлінських рішень, напряму залежить від організації бухгалтерського обліку та сприяє вдосконаленню управління підприємством на мікрорівні та підвищенню конкурентоспроможності на макрорівні. Підходи до організації системи бухгалтерського обліку постійно змінюються через зростання потреб в управлінні інформацією та значні трансформації в нормативному регулюванні обліку.

Теоретичні та практичні аспекти організації бухгалтерського обліку на малих підприємствах досліджувалися та висвітлювалися у працях багатьох учених, однак ознайомившись з підходами щодо трактування організації бухгалтерського обліку, визнаємо це поняття як процес створення та безперервного удосконалення трудового й облікового процесів, методологічного та методичного забезпечення обліку для надання користувачам повної та неупередженої інформації [8]. Доходимо висновку про специфічні особливості в застосуванні представниками малого бізнесу методів та прийомів бухгалтерського обліку.

Отже, під час організації бухгалтерського обліку на кожному з етапів виділяються певні особливості для суб'єктів малого підприємництва: методологічний етап (відповідає за формування методології обліку як системи загальних принципів, способів та методів відображення господарських операцій на рахунках обліку та в звітності), технічний етап (дозволяє обрати спосіб обробки облікової інформації малими підприємствами (автоматизований, паперовий чи механізований), визначає перелік облікових реєстрів та встановлює порядок переносу записів у реєстрах) і організаційний етап (не носить суттєвих відмінностей для малих підприємств, адже спрямований на встановлення та вдосконалення системи управління бухгалтерією через застосування ефективної системи обліку; запровадження норм праці та часу для обліковців; залучення кваліфікованих працівників та їх подальшу мотивацію; організацію робочих місць; налагодження роботи архіву бухгалтерських документів; встановлення системи захисту облікової інформації) [6].

Складання та подання фінансової звітності суб'єктами малого підприємництва відбувається відповідно до норм, зазначених в Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» [9], в якому визначено два типи фінансових звітів: «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» («Баланс» форми № 1-м, «Звіт про фінансові результати» форми № 2-м) і «Спрощений фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» («Баланс» форми № 1-мс, «Звіт про фінансові результати» форми № 2-мс). У п. 9 П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» [8] зазначається, що ті суб'єкти, які мають право застосовувати спрощений облік доходів і витрат та не зареєстровані як платники податку на додану вартість, можуть систематизувати дані з первинних документів без використання подвійного запису [6]. На наше переконання, якщо суб'єкт мало-